

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-34>

УДК 338.48

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО ПРОСТОРУ

INNOVATIVE APPROACHES TO DIGITALISATION OF EXCURSION ACTIVITIES IN THE CONTEXT OF TRANSFORMATION OF THE TOURISM SPACE

Лисюк Тетяна Василівнакандидат педагогічних наук, доцент,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1629-9652>**Костів Богдан Тарасович**магістр,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2369-9186>**Lysiuk Tetiana, Kostiv Bohdan**
Lesya Ukrainka Volyn National University

Сучасне туристичне середовище зазнає суттєвих змін під впливом цифрових технологій, що формують нові підходи до організації, презентації та споживання екскурсійних продуктів. У статті здійснено комплексний аналіз інноваційних підходів до цифровізації екскурсійної діяльності, що включає використання віртуальної (VR) та доповненої (AR) реальності, мобільних додатків, аудіогідів на основі штучного інтелекту, геолокаційних сервісів та інтерактивних мультимедійних платформ. Дослідження акцентує увагу на трансформації традиційних екскурсій у цифрові формати, які забезпечують доступність туристичних послуг незалежно від географічного розташування користувача, сприяють персоналізації вражень та розширюють можливості взаємодії з культурною спадщиною. Представлені результати підкреслюють роль інновацій як каталізатора конкурентоспроможності у сфері туризму та визначають вектори подальшого розвитку екскурсійної діяльності в контексті цифрової трансформації.

Ключові слова: інноваційні підходи, цифровізація, екскурсійна діяльність, трансформація, туристичний простір.

The article explores innovative approaches to the digitalisation of excursion activities as a key tool for the modernisation of the tourism industry in the context of global transformations caused by the development of digital technologies. The purpose of the study is to identify effective tools for the digital transformation of excursion practice, analyse their impact on changing the structure of the tourist space and the formation of new formats of cognitive experience. The relevance of the topic is due to the need to adapt the tourism industry to new realities, in particular to the growing demand for remote, interactive and inclusive forms of excursion services. The methodological basis of the study was the methods of comparative analysis of digital platforms and excursion services, content analysis of user reviews on online tourist resources, questionnaires of guides and tourists about their experience of interacting with digital excursion products, as well as elements of social monitoring of the dynamics of perception of digitalisation. The study pays special attention to the inclusive potential of digitalisation for people with disabilities and war-affected people. Digital tour formats, such as virtual tours, audio guides with adapted settings, AR routes with visual cues, and mobile applications with sign language interpretation or voice navigation, open up new opportunities for cultural participation for all categories of the population. The implementation of such solutions contributes to the formation of an inclusive tourist space, where sightseeing activities are accessible to everyone, regardless of physical or psychological limitations. The practical value of the article lies in the generalisation of current digital approaches that can be implemented by tour operators, museums, public initiatives and local governments to update and adapt excursion products. The proposed recommendations can be used in the development of municipal programmes to

restore the tourism potential of territories in the post-war period, the formation of inclusive routes, digital maps and interactive platforms for the promotion of cultural heritage.

Keywords: innovative approaches, digitalisation, excursion activity, transformation, tourist space.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій докорінно змінює структуру та динаміку функціонування туристичної галузі, зокрема екскурсійної діяльності, яка потребує переосмислення традиційних форматів взаємодії з аудиторією. Сучасні туристи дедалі більше орієнтуються на цифрові продукти та сервіси, які дозволяють їм отримувати інформацію, занурюватися в культурний контекст та планувати свої подорожі в інтерактивному форматі. У цьому контексті цифровізація екскурсій не є лише трендом, а необхідністю для забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств, музеїв та екскурсоводів.

Попри зростання кількості цифрових рішень на ринку, залишається недостатньо систематизованою інформація щодо ефективності їх впровадження, а також впливу інновацій на якість екскурсійного досвіду, ступінь залучення туристів та формування сталого інтересу до культурної спадщини. Крім того, існують суттєві розбіжності у рівні цифрової готовності суб'єктів туристичного ринку, що зумовлює потребу в розробці універсальних стратегій адаптації та впровадження інноваційних підходів.

Таким чином, актуальним науковим і практичним завданням є комплексне вивчення інноваційних механізмів цифровізації екскурсійної діяльності, з урахуванням світових тенденцій, локальних особливостей і потреб сучасного туриста. Це дозволить не лише підвищити ефективність екскурсійної практики, але й сприятиме формуванню інтегрованого культурного середовища, доступного широкому загалу туристів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика цифровізації туристично-екскурсійної галузі активно розглядається в сучасній науковій літературі. Васильєва Н., Нижниченко Я., Заболотна О. [1] розглядають вплив цифровізації на трансформацію бізнес-моделей; Лисюк Т., Ройко Л., Білецький Ю. [2–3] аналізують цифрові інноваційні технології у туристичному секторі України, підкреслюючи важливість інтеграції штучного інтелекту, big data та мобільних технологій для підвищення якості надання туристично-екскурсійних послуг; Марусей Т. [4] розкриває діджиталізацію туристичного сектору як інструмент

розвитку, зазначаючи, що цифрові технології є рушієм змін в управлінні туристичними потоками; Фернандес Р. [5] аналізує парадигму цифрової трансформації бізнес-процесів, зосереджуючи увагу на концептуальних засадах впровадження цифрових інструментів у діяльність підприємств; Паньків Н., Гуменяк В. [6] досліджують цифровізацію туристичних маршрутів в Україні; Писарева І., Яловнича К. [7] аналізують сталий розвиток туризму в цифрову епоху через концепцію смартдестинацій, де цифрові технології використовуються для забезпечення сталості туристичних практик.

Попри значний обсяг досліджень, залишається низка невирішених аспектів, а саме: інтеграція цифрових технологій у туристичні бізнес-моделі; проблема доступності цифрових продуктів для туристичних підприємств; створення єдиних цифрових систем для управління туристичними потоками, тощо.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження та систематизація інноваційних підходів до цифровізації екскурсійної діяльності в умовах трансформації сучасного туристичного середовища, а також визначення їх практичного потенціалу для підвищення якості та доступності екскурсійних послуг.

Завдання: проаналізувати сучасні тенденції цифровізації в туристичній галузі та визначити їх вплив на екскурсійну діяльність; визначити інноваційні цифрові технології, які активно застосовуються у сфері екскурсійних послуг; оцінити ефективність впровадження цифрових рішень в екскурсійну діяльність; виявити основні бар'єри та проблеми, що супроводжують цифрову трансформацію екскурсійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Цифровізація екскурсійної діяльності стала однією з ключових тенденцій трансформації сучасного туристичного середовища [7]. У контексті розвитку інформаційно-комунікаційних технологій відбувається переосмислення традиційних моделей екскурсійної практики, що орієнтується на інтерактивність, персоналізацію та доступність [3]. Цей процес має як технологічний, так і соціокультурний вимір, оскільки змінюються не лише інструменти подання інформації, але й сам формат взаємодії між

екскурсантами та гідами, музеями, культурними локаціями.

Цифровізація охоплює впровадження цифрових технологій на всіх етапах екскурсійної діяльності: від планування маршруту до постекскурсійної взаємодії з туристом [4]. У цьому контексті екскурсія трансформується з односпрямованої передачі інформації в інтерактивний досвід, орієнтований на активну участь і залучення аудиторії. У цифровій парадигмі гід уже не виключно джерело знань, а координатор дослідницького процесу, а турист – не пасивний слухач, а активний учасник квесту, діалогу, симуляції чи реконструкції подій.

Найбільш перспективні технології, що формують інноваційні підходи в екскурсійній діяльності представлено на рис. 1.

Віртуальна реальність (VR): дозволяє створювати повністю синтетичні середовища, в яких користувачі можуть «відвідати» історичні події, музеї чи архітектурні об'єкти, що більше не існують або фізично недоступні. Це особливо актуально у період війни, коли доступ до багатьох культурних пам'яток обмежений або повністю неможливий через руйнування чи небезпеку, VR-технології стають важливим інструментом збереження культурної спадщини. Віртуальні тури допомагають підтримувати емоційний зв'язок з рідною культурою та історією навіть в умовах вимушеної евакуації чи окупації.

Доповнена реальність (AR): забезпечує накладання віртуального контенту на реальний простір [6]. Наприклад, за допомогою смартфона чи AR-окулярів турист може побачити, як виглядала будівля кілька століть тому або як виглядав персонаж, про якого розповідає екскурсовод.

Мобільні додатки: функціонують як гібридні платформи для самостійних екскур-

сій, об'єднуючи інтерактивні мапи, гейміфіковані завдання, багатомовні гіди та соціальні функції (рейтинги, коментарі, відгуки).

Аудіогіди з елементами штучного інтелекту: здатні адаптуватися до стилю користувача, пропонуючи персоналізовані траєкторії та зміст екскурсії. Такі системи вже реалізуються у провідних музеях світу.

Інтерактивні цифрові платформи та квести: поєднують функції навчання, розваги та навігації. Вони часто використовуються для залучення аудиторії, інтегруючи гейміфіковані механіки (бали, рівні, завдання, віртуальні винагороди) [5].

Онлайн-екскурсії та стримінгові сервіси: професійні гіди ведуть екскурсії в реальному часі через Zoom, YouTube або спеціалізовані платформи. Такі екскурсії дозволяють охопити аудиторію з усього світу; є доступними для людей з обмеженою мобільністю, тощо [3].

Такий підхід сприяє не лише підвищенню туристичної привабливості регіонів, але й створенню інклюзивного, інтерактивного середовища для культурного пізнання.

Для визначення та оцінки сприйняття цифрових інструментів, ми проаналізували відгуки екскурсантів, розміщених на відкритих платформах, таких як: Google Reviews, Google Maps (розділ «тури»), TripAdvisor, Facebook-сторінки музеїв, туристичних центрів та мобільних додатків, відгуки в Play Market / App Store на додатки izi.TRAVEL, AR.Lviv, Ukraine 360, тощо.

У ході дослідження вивчали показники завантажень, рейтингів та активності користувачів у популярних українських додатках для екскурсій, таких як «Кишенькова країна», «ЛьвівAR», «ChernivtsiWalk», «Castles of Transcarpathia», «Київ Цифровий» та інших мобільних застосунках, що сприяють цифро-

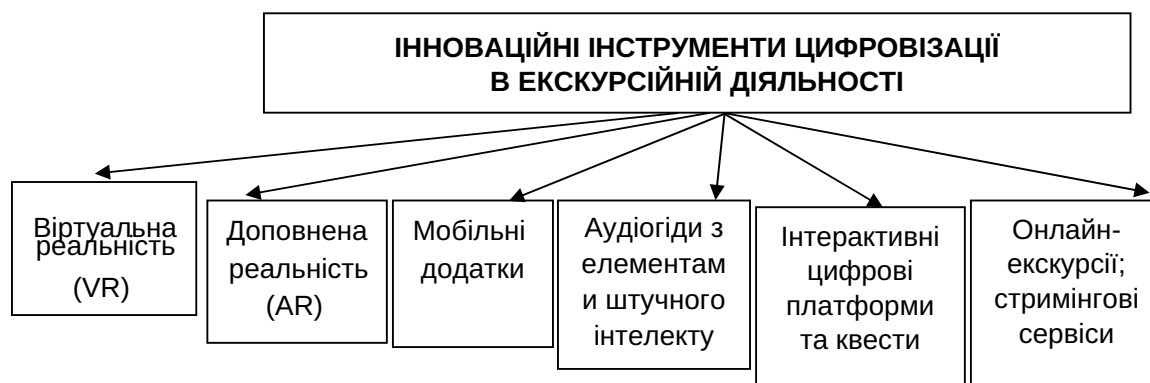

Рис. 1. Інноваційні інструменти цифровізації в екскурсійній діяльності

Джерело: сформовано авторами

вій популяризації культурної спадщини та розвитку віртуального туризму, а також відеоаналітику YouTube-екскурсій, що стрімко зросли у період карантинних обмежень і після початку повномасштабної війни.

У межах авторського дослідження було здійснено глибинні інтерв'ю з керівниками туристичних підприємств, розробниками AR/VR-додатків, музейними працівниками та екскурсоводами. Це дало змогу зіставити користувацький досвід із реаліями технічного й організаційного впровадження цифрових технологій.

Аналіз отриманих даних дав змогу виявити кількість завантажень тематичних мобільних додатків (за даними App Store і Google Play); динаміку переглядів віртуальних турів на YouTube; зростання кількості відвідувачів сайтів, що пропонують онлайн-екскурсії (рис. 2).

Найбільше зростання попиту зафіксовано на аудіогіді з інтерактивними функціями, AR-маршрути в містах та онлайн-екскурсії меморіальними місцями. Приклади застосування цифрових інновацій в екскурсійній діяльності України представлено у таблиці 1.

Як видно з таблиці 1, цифрові інструменти дають змогу зробити екскурсії: *гнучкими* (персоналізованими за змістом і маршрутом); *доступними* (незалежно від фізичної присутності чи обмежених можливостей); *інтерактивними* (через гейміфікацію та зворотний

зв'язок), *привабливими для молоді* (через формати, наближені до цифрового стилю).

Ми вже зараз звертаємо особливу увагу на застосування цифрових інновацій в екскурсійній діяльності України, зокрема у створенні цифрових копій та віртуальних реконструкцій об'єктів, які зазнали руйнувань внаслідок російської агресії, як-от культурна спадщина Маріуполя та інших постраждалих міст (табл. 2).

За допомогою цифрових технологій прагнемо не лише зберегти пам'ять про втрачене, а й показати світові те, що збереглося, що розвивається й живе сьогодні, водночас привертаючи міжнародну увагу до масштабів руйнування та важливості відновлення української культурної ідентичності. Крім того, цифровізація екскурсійної діяльності сприяє розширенню аудиторії, залучаючи як внутрішніх, так і міжнародних туристів, і водночас слугує важливим інструментом культурної дипломатії України на світовій арені [1].

Необхідність цифровізації екскурсійної діяльності особливо актуалізується у зв'язку з потребами людей з інвалідністю, зокрема тих, хто постраждав внаслідок війни, адже цифрові формати (віртуальні тури, 3D-моделі, аудіо- та відеосупровід) відкривають для них нові можливості доступу до культурної спадщини, незалежно від фізичних обмежень або місця перебування.

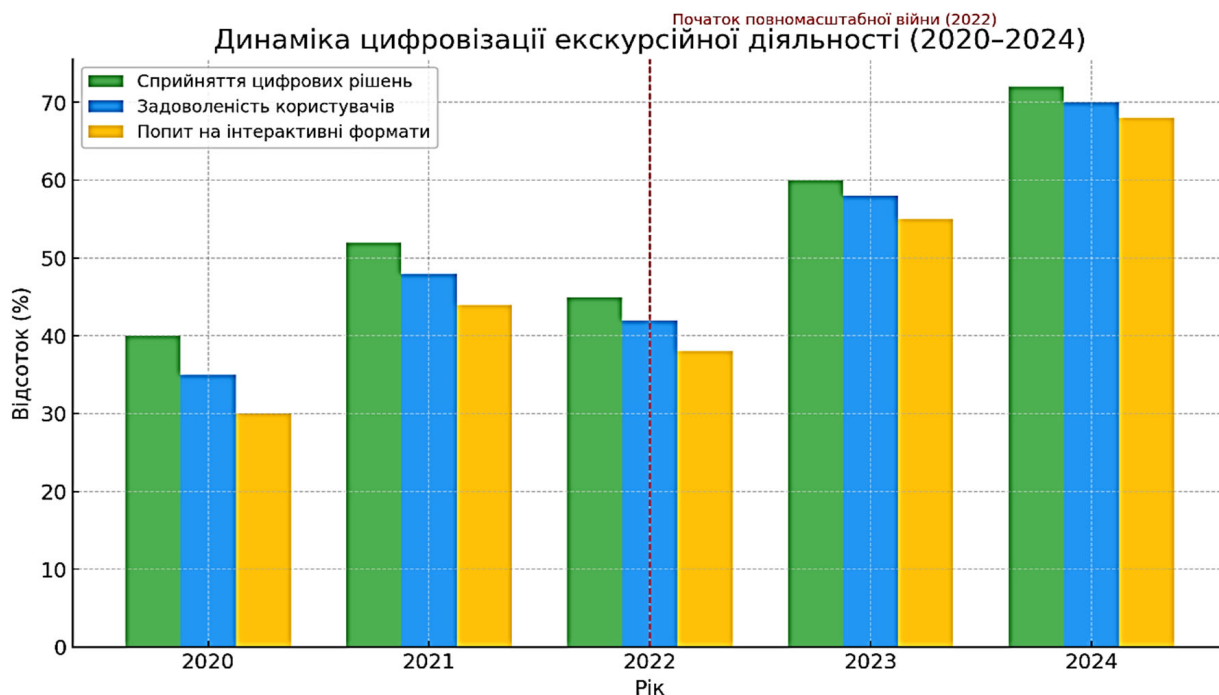

Рис. 2. Динаміка цифровізації екскурсійної діяльності в Україні

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 1

Застосування цифрових інновацій в екскурсійній діяльності України

Інноваційний інструмент	Локація / об'єкт	Форма реалізації	Очікуваний ефект
VR-екскурсії	Софія Київська (Київ)	Віртуальна реконструкція інтер'єру	Візуалізація, доступність для онлайн-аудиторії
	Кам'янець-Подільська фортеця	VR-штурми фортеці	Захопливий, цікавий тур
	Олеський замок (Львівщина)	Віртуальні прогулянки	Доступ для людей з інвалідністю
AR-технології	Центр, м. Львів	Проект «Львів AR»	Гейміфікація екскурсій, візуалізація
	Поділ, м. Київ	Додаток з AR-фігурами (купці)	Живе вивчення історії міста
	Полтава	AR-гід «Полтавська битва»	Військово-історичний туризм
Мобільні додатки та карти	Чернівці	Додаток «ChernivtsiWalk» з GPS-маршрутами	Підтримка індивідуальних туристів
	Ужгород	Додаток «Castles of Transcarpathia»	Розвиток внутрішнього туризму
	Херсонщина: заповідник Асканія-Нова	Мобільна карта з екскурсіями	Екологічний туризм
	Запоріжжя	Промисловий туризм	Цифрова промоція регіону
Інтерактивні аудіогіди / AI	Київ (Національний художній музей)	Аудіогід з вибором теми	Індивідуалізація маршруту
	Львівська галерея мистецтв	Аудіогід із фактами	Залучення через інтеракцію
Інтерактивні квести / гейміфікація	Луцьк	Квест «Легенди Луцького замку»	Інтеграція цифрового контенту
	Хмельницький	Міський квест «Код міста»	Розвиток інтересу до рідного краю
	Вінниця	Квест «Шляхами Пирогова»	Локальний брендинг
Онлайн-екскурсії / стримінг	Києво-Печерська лавра	Zoom-тури англійською	Поширення культурного контенту
	Острозький замок	YouTube-трансляції	Доступність у будь-який час

Джерело: сформовано авторами

Такі люди заслуговують на особливу повагу, шану та підтримку суспільства, а також на повноцінне право бути залученими до культурного життя країни (табл. 3).

Отож, ключовими цілями цифровізації вищезазначених екскурсій є відновлення туризму без ризику (дистанційні або AR/VR екскурсії), а також збереження пам'яті про втрати та героїзм народу.

Висновки. У ході дослідження встановлено, що цифровізація екскурсійної діяльності є не просто технологічним трендом, а необхідною умовою трансформації туристичної галузі в умовах нової соціокультурної реальності. Вона охоплює не лише модернізацію форматів подачі інформації, а й глибокі зміни у змісті, структурі та логіці взаємодії між туристом і екскурсійним продуктом. Цифрові

Таблиця 2

**Застосування цифрових інновацій в екскурсійній діяльності України
(об'єкти, які зазнали руйнувань внаслідок російсько-української війни)**

Інноваційний інструмент	Можливе місце реалізації	Форма застосування	Ціль / переваги у післявоєнний період
Віртуальна реальність (VR)	Зруйновані або тимчасово втрачені пам'ятки Маріуполь, Ізюм, Лисичанськ)	Віртуальні реконструкції пам'яток (драмтеатр у Маріуполі)	Збереження культурної пам'яті, вшанування втрат, дистанційний доступ
	Музеї військової історії (Київ, Дніпро)	VR-подорожі по ключових локаціях бойових дій	Освітній ресурс, поширення правди про війну
Доповнена реальність (AR)	Меморіальні маршрути «міст-герой» (Чернігів, Харків, Херсон)	AR-гід: користувач бачить історичні об'єкти до/після війни	Інтерактивне осмислення історії війни
Мобільні додатки та інтерактивні карти	Україна загалом (національний рівень)	Національний цифровий туристичний реєстр пам'яток війни та героїзму	Об'єднання регіональних історій у єдину цифрову систему
Онлайн-екскурсії / стримінг	Зони, що поки не можуть приймати туристів (наприклад, де триває розмінування)	Відеоекскурсії з гідом, ветеранами, волонтерами	Безпечна популяризація територій, підтримка туризму без фізичного контакту
Інтерактивні квести / гейміфікація	Київ, Львів, Івано-Франківськ	Квести «Шляхами спротиву», засновані на подіях війни	Емоційне осмислення подій
	Хмельницький, Тернопіль	Гейміфіковані тури на тему волонтерства та допомоги армії	Популяризація героїзму українців
Аудіогіди / AI-супровід	Меморіальні парки, місця масових поховань	Аудіогіди з розповідями ветеранів, волонтерів	Створення глибокого персонального зв'язку з історією

Джерело: сформовано авторами

технології відкривають принципово нові можливості для підвищення доступності, якості, персоналізації та емоційного залучення в процес пізнання.

Систематизовані в роботі інноваційні інструменти цифровізації, зокрема віртуальна (VR) та доповнена реальність (AR), мобільні додатки, інтелектуальні аудіогіди, інтерактивні карти та гейміфіковані квести довели свою ефективність як в умовах мирного розвитку, так і в післявоєнній перспективі. Вони дозволяють: розширити цільову аудиторію завдяки дистанційному формату та мовній/фізичній інклюзивності; зберегти та популяризувати національну культурну спадщину, включно з втраченими або зруйнованими об'єктами; підтримати емоційне відновлення суспільства через інтерактивне осмислення історії та пам'яті; стимулювати внутрішній

туризм і розвиток громад, особливо в умовах постконфліктного відновлення.

Окремої уваги заслуговує інклюзивний потенціал цифровізації. Виявлено, що впровадження адаптивних технологій (аудіогіди зі змінною швидкістю, AR-навігація з жестовою мовою, мобільні додатки з спеціальними режимами) дають змогу залучити до екскурсійної діяльності тисячі людей з інвалідністю, зокрема тих, хто постраждав внаслідок війни. Цифровий туризм виступає ефективним інструментом соціальної інтеграції, культурної реабілітації та гуманітарної взаємодії.

В українських реаліях після російсько-української війни цифровізація набуде додаткового значення – як механізм збереження національної ідентичності, інструмент фіксації пам'яті про втрати та героїзм українського

Таблиця 3

Цифрові рішення для забезпечення інклюзивного туризму в Україні

Цифровий інструмент	Форма реалізації / приклад	Переваги та ефекти
Віртуальні 3D-тури / VR-екскурсії	Онлайн-екскурсії історичними містами, музеями, замками (люди з ампутаціями, обмеженою мобільністю)	Можливість відвідати об'єкти без фізичного переміщення
AR-навігація з візуальними позначками	AR-додатки з підсвіткою маршрутів, жестовими коментарями, підписами (порушення слуху, когнітивні труднощі)	Забезпечення зрозумілого контенту для людей із труднощами сприйняття
Аудіогіди з адаптованим текстом	Аудіогіди з повільною дикцією, паузами, тактильним керуванням (люди з порушенням зору, ветерани)	Створення безпечного й емоційно стабільного простору
Онлайн-екскурсії з субтитрами та жестовою мовою	YouTube-тури з українською жестовою мовою, титрами та інфографікою (порушення слуху)	Повноцінний доступ до інформації без бар'єрів сприйняття
Мобільні додатки з персоналізацією	Обрання режиму «легкий контент», «тихий супровід», «контрастні кольори» (усі групи)	Інклюзивність, зменшення сенсорного навантаження, самостійне користування
Інтерактивні маршрути з сенсорними QR-позначками	Озвучення QR-кодів через смартфон, тактильні мітки на маршрутах (люди з порушенням зору)	Доступ до контенту у публічному просторі (парки, пам'ятники, фортеці)
Гейміфіковані аудіоквести з розмовним інтерфейсом	Спокійні, терапевтичні маршрути з можливістю зупинки, зворотного зв'язку (неврологічні порушення)	Перебування в безпечному цифровому середовищі, емоційне розвантаження
Цифрові карти доступності (інклюзивних об'єктів)	Створення карти «інклюзивного екскурсійного маршруту» з туалетами, пандусами, супроводом (люди з мобільними обмеженнями)	Зниження тривоги перед відвідуванням об'єкта, планування без ризиків
АудіоAR-розповіді через навушники з датчиками GPS	Розповіді включаються біля об'єкта (люди з проблемами опорно-рухового апарату)	Вільний темп екскурсії, незалежність, мінімум зусиль
Додатки з підтримкою жестового помічника	Анімаційний перекладач на жестову мову в додатку під час екскурсії (порушення слуху)	Без бар'єрна взаємодія з контентом без реального перекладача

Джерело: сформовано авторами

народу, а також як безпечна альтернатива для розвитку туризму в умовах загроз, мінної небезпеки та пошкодженої інфраструктури.

Таким чином, цифровізація екскурсійної діяльності постає як стратегічний напрям розвитку культурно-туристичного сектору в

Україні. Її ефективно впровадження потребує міждисциплінарного підходу, державної підтримки, міжсекторального партнерства (громадський сектор – технологічні компанії – туристичні оператори), а також широкого залучення локальних ініціатив.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Васильєва Н. Б., Нижниченко Я. Є., Заболотна О. С. Вплив цифровізації на трансформацію бізнес-моделей у традиційних галузях економіки. *Академічні візії*. 2024. № 37. С. 1–9.
- Лисюк Т. В., Ройко Л. Л., Білецький Ю. В. Цифрові інноваційні технології в секторі туризму України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-36>.

3. Лисюк Т. В., Ройко Л. Л., Горяєва А. І. Інноваційні інформаційні процеси у розвитку туристичного сектору України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-60>.
4. Марусей Т. В. Діджиталізація туристичного сектору як інструмент розвитку в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2020. № 8. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.8.73.
5. Фернандес Р. К. Е. Парадигма цифрової трансформації бізнес-процесів підприємства. Herald of Khmelnytskyi National University. *Economic sciences*. 2024. № 326(1). С. 410–414.
6. Паньків Н., Гуменяк В. Діджиталізація туристичних маршрутів в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку. *Development Service Industry Management*. 2024. № 1. С. 253–267. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(37\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(37))
7. Писарева І., Яловнича К. Сталий розвиток туризму в цифрову епоху: розвиток смарт-дестинацій. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-104>

REFERENCES:

1. Vasyliieva N. B., Nyzhnichenko Ya. Ye., Zabolotna O. S. (2024). Vplyv tsyfrovizatsii na transformatsiiu biznes-modelei u tradytsiinykh haluziakh ekonomiky [The impact of digitalization on the transformation of business models in traditional sectors of the economy]. *Akademichni vizii – Academic visions*, no. 37, pp. 1–9.
2. Lysiuk T., Roiko L., Biletskyi Yu. (2023) Tsyfrovі innovatsiini tekhnolohii v sektori turyzmu Ukrainy. [Digital innovative technologies in the tourism sector of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 52. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-36>.
3. Lysiuk T., Roiko L., Horiaieva A. (2024) Innovatsiini informatsiini protsesy u rozvytku turytychnoho sektoru Ukrainy. [Innovative information processes in the development of Ukraine's tourism sector]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 59. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-60>.
4. Marusei T. V. (2020) Didzhytalizatsiia turystychnoho sektoru yak instrument rozvytku v suchasnykh umovakh [Digitalization of the tourism sector as a development tool in modern conditions]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, vol. 8, 10.32702/2307-2105-2020.8.73 (in Ukrainian).
5. Fernandes R. K. E. (2024). Paradyhma tsyfrovoi transformatsii biznes-protseviv pidpriemstva [The paradigm of digital transformation of enterprise business processes]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Ekonomichni nauky – Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, no. 326(1), pp. 410–414.
6. Pankiv N. & Humeniak V. (2024) Didzhytalizatsiia turystychnykh marshrutiv v ukraini: suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku [Digitalization of tourist routes in Ukraine: current status and development trends]. *Development Service Industry Management*, vol. 1, pp. 253–267. [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(37\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(37)).
7. Pysareva I. & Yalovnycha K. (2024) Stalyirozvytokturyzmuvttsyfrovuepokhu: rozvytoksmart-destynatsii [Sustainable tourism development in the digital age: developing smart destinations]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 69. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-104>.